

Uzbekistānas Republika

Vispārīgā informācija

Oficiālais nosaukums:

Valsts iekārta:

Galvaspilsēta:

Valsts valoda:

Uzbekistānas Republika

prezidentāla republika

Taškenta

uzbeku; tadžiku, krievu, karakalpaku

Teritorija

Platība:

447 400 km²

Sauszemes robeža:

6 221 km

Krasta līnija:

0 km

Robežvalstis:

Afganistāna 137 km, Kazahstāna 2203 km, Kirgizstāna 1099 km, Tadžikistāna 1161 km, Turkmenistāna 1621 km

Administratīvais iedalījums:

12 vilojatu, 1 republika, 1 pilsēta

Lielākās pilsētas pēc iedz. skaita:

Taškenta 3 milj., Samarkanda 573 tūkst., Namangana 558 tūkst., Fergāna 488 tūkst., Andidžona 388 tūkst., Buhāra 368 tūkst., Karši 313 tūkst.

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits (2014):

30,5 milj.*

Pieaugums (2014):

0,93%**

Nacionālais sastāvs (1996):

uzbeki 80% krievi 5,5%, tadžiki 5%, kazahi 3%, karakalpaki 2,5%, tatāri 1,5%, pārējie 2,5%**

Reliģijas:

musulmaņi 88% (galvenokārt sunnīti), pareizticīgie 9%, pārējie 3%**

Ekonomiskie rādītāji

IKP (2014):

59 miljardi USD*

IKP pieaugums (2014):

8,1%*

IKP uz vienu iedzīvotāju (2014):

1936 USD*

IKP PPP (2014):

170,3 miljardi USD (67. vieta pasaulē)**

IKP PPP uz vienu iedzīvotāju (2014):

5600 USD (162. vieta pasaulē)**

IKP sastāvs (2014):

lauksaimniecība 18,5%, rūpniecība 32,0% pakalpojumi 49,5%**

Eksports (2014):

13,3 miljardi USD*

Imports (2014):

12,5 miljardi USD*

Eksporta partneri (2014):

Ķīna 26,8%, Krievija 14,7%, Kazahstāna 14,6%, Turcija 13,1%, Bangladeša 10,2%**

Importa partneri (2014):

Ķīna 22,8%, Krievija 19,6%, Dienvidkoreja 14,9%, Kazahstāna 10,2%, Vācija 4,8%, Turcija 4,4%**

Eksporta produkti:

naftas produkti, kokvilna, tekstilpreces, krāsainie un melnie metāli, zelts, mašīnas un iekārtas, minerālmēsli, pārtikas preces, automašīnas mašīnas un iekārtas, pārtikas produkti, ķīmijas produkti, metāli pārtikas rūpniecība, mašīnbūve, metalurģija, vieglā rūpniecība, ieguves rūpniecība, ķīmijas rūpniecība, kokvilnas audzēšana dabas gāze, nafta, ogle, zelts, urāns, sudrabs, varš, svins, cinks, volframs, molibdēns

Importa produkti:

Galvenās nozares:

Dabas resursi:

Valūta (2014):

Uzbekistānas sums (UZS); 1 EUR = 3088 UZS***

Fiskālais gads:

kalendārais gads

Inflācija (2014):

12,1%**

Bezdarba līmenis (2014):

4,9%**

Uzņēmumu ienākuma nodoklis (2014):

8%

* Государственный комитет Республики Узбекистан по статистике, www.stat.uz

** Central Intelligence Agency, www.cia.gov

*** Центральный банк Республики Узбекистан, www.cbu.uz

Papildus informācija

Tālsarunu kods: +998
Interneta TDL: uz

republika un Taškenta.

Svarīgākās tautsaimniecības nozares ir kokvilnas audzēšana, zelta, urāna, kālija un dabas gāzes ieguve un pārstrāde. Valsts kontrolē ekonomiskos procesus, kas kavē ārvalstu investīcijas. Aptuveni 45% iedzīvotāju dienā iztiek ar 1,25 USD.

Uzbekistāna ir bagāta ar derīgiem izrakteņiem. Pēc zelta, urāna, vara, dabas gāzes, volframa, kālija sāls un fosforīta krājumiem valsts ieņem vienu no vadošajām vietām pasaulē.

Aptuveni 10% zemes, galvenokārt upju ielejās un oāzēs, tiek apūdeņotas. Lielāko teritorijas daļu aizņem Kizilkuma tuksnesis un kalni. Augstākā virsotne ir Hazratsultons, kas paceļas 4643 metrus vjl. Uzbekistānas lielākā upe ir Amudarja.

1960. gadā Arāla jūra bija pasaulē ceturtais lielākais ezers. Lai paaugstinātu kokvilnas ražu, lauku apūdeņošanas vajadzībām 1950. gados tika mainīts Amudarjas un Sirdarjas tecējums. Tas reģionā ir radījis milzīgas saimnieciskas un ekoloģiskas problēmas. Ezera platība ir samazinājusies par 60% un tās tilpums - par 80%. Praktiski iznīcinātas ezera un upju deltu ekosistēmas. Ezeram atkāpjoties, aiz tā palicis tukšs, nereti ar toksiskiem atkritumiem klāts līdzenums. Vētru saceltie putekļi pārvieto veselībai bīstamas vielas, kas izraisa vēzi un plaušu slimības.

zinātnes valoda, kā arī saziņas valoda starp dažādām etniskām grupām.

Uzbekistāna ir valsts Vidusāzijā, kas rietumos un ziemeļos robežojas ar Kazahstānu, austrumos ar Kirgizstānu un Tadžikistānu, dienvidos ar Afganistānu un Turkmenistānu.

Uzbekistāna pēc platības ir 56. lielākā valsts pasaulē, un pēc iedzīvotāju skaita tā ieņem 42. vietu. No NVS valstīm Uzbekistāna pēc platības ieņem 5. vietu, pēc iedzīvotāju skaita 3. vietu.

Uzbekistānas teritorija ir atradusies gan Persijas Samanīdu, gan Timura impērijā; 16. gs reģionu iekaro uzbeku klejotājciltis. 19. gs Uzbekistānu iekļauj Krievijas impērijas sastāvā, 1924. gadā tā kļūst par Uzbekijas Padomju Sociālistisko Republiku. Uzbekistāna iegūst neatkarību 1991. gada decembrī.

Republika administratīvi iedalās 12 apgabalos jeb vilojatos. Īpašas administratīvās teritorijas ir Karakalpakstānas autonomā

Uzbekistānā valda kontinentāls klimats ar nelieliem nokrišņiem. Vidējā gaisa temperatūra vasarā ir 25-30°C, dienvidos var sasniegt pat 40-42°C, ziemā vidējā gaisa temperatūra ir -23°C.

Lielākās pilsētas ir Taškenta, Samarkanda, Namangana, Fergāna un Andidžona. Taškenta ir Uzbekistānas galvaspilsēta.

Uzbekistānā dzīvo 30 milj. iedzīvotāju. Vairums Uzbekistānas iedzīvotāju ir uzbeki, bet dzīvo arī krievi, tadžiki, kazahi, karakalpaki, tatāri u.c.

Musulmaņi ir aptuveni 88% iedzīvotāju, 9% ir pareizticīgo.

Valsts oficiālā valoda ir uzbeku valoda, kas ir viena no tjurku valodām. Buhārā un Samarkandā, kur relatīvi liels tadžiku īpatsvars, galvenā saziņas valoda ir tadžiku valodu. Krievu valodā pārsvarā runā pilsētu iedzīvotāji, tā ir biznesa, valsts pārvaldes un